

Binnen de vaste commissie voor Financiën hebben enkele fracties de behoefte om over de brief van de Staatssecretaris van Financiën d.d. 19 mei 2014 t.g.v. de brede agenda voor de Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 201), enkele vragen en opmerkingen voor te leggen.

De voorzitter van de commissie,
Van Nieuwenhuizen-Wijbenga

De griffier van de commissie,
Berck

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de brede agenda voor de Belastingdienst. Zij hebben waardering voor de plannen om te komen tot een vereenvoudiging van het fiscale stelsel, het robuuster maken van werkprocessen en het objectiveren van prestaties. De leden hebben de volgende vragen:

De Staatssecretaris wil ook bij kleine maatregelen komen tot vereenvoudiging en het terugdringen van complexiteit voor de uitvoering. Hoe komt de nieuwe werkkostenregeling eruit te zien en op welke termijn?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de Staatssecretaris het voeren van ketenregie steeds belangrijker vindt. Welke concrete verbeteringen worden voorgesteld om de Belastingdienst en ketenpartners zoals de basisadministraties beter te laten samenwerken? De Belastingdienst is voor veel contra-informatie om toeslagen uit te betalen afhankelijk van andere overheidsdiensten. Hoe gaat de Staatssecretaris waarborgen dat de informatie van deze diensten actueler en betrouwbaarder is zodat er minder fouten worden gemaakt bij het toekennen van (onterechte) toeslagen? Kan de Staatssecretaris dit opnemen als prioriteit bij het robuuster maken van de werkprocessen en daarover rapporteren?

De Belastingdienst heeft extra financiële middelen (157 miljoen euro) gekregen voor toezicht en invordering. Hoe zijn deze middelen besteed en wat is daarvan (globaal) de opbrengst?

De Staatssecretaris wil de prestaties van de Belastingdienst beter objectiveren. Komen er ook specifieke normen en prestatie indicatoren over de fraudeaanpak van de Belastingdienst in het voorstel? En wordt daarmee in de toekomst beter inzichtelijk hoe effectief de aanpak van fraudebestrijding is?

De Staatssecretaris schrijft dat voor de financiering van de aankondigde ICT-ontwikkelagenda binnen de begroting budgetten zijn gereserveerd. Zijn alle nieuwe plannen in deze visie gedekt binnen de huidige budgettaire kaders?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorgenomen brede agenda van de Staatssecretaris met betrekking tot de Belastingdienst. Het is duidelijk dat structurele problemen het hoofd moeten worden geboden, zodat de dienst die dagelijks één miljard aan belastingen int en voor veel Nederlanders het gezicht van de overheid is, zijn werk goed kan blijven doen. Genoemde leden steunen daarom in principe de aanpak van de Staatssecretaris, en hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie merken op dat de Staatssecretaris constateert dat de werkkostenregeling per saldo geen vereenvoudiging heeft opgeleverd. Deze leden vragen de Staatssecretaris of hiermee bedoeld wordt dat de oude regeling in stand moet worden gehouden of moet worden afgeschaft en dat de huidige werkkostenregeling met aanpassingen vanaf 1 januari 2015 nog de enige optie moet zijn? Kan dit nader worden toegelicht? Zij hechten hier belang aan, omdat veel werkgevers momenteel in onzekerheid verkeren over het al dan niet verlengen van de huidige overgangsregeling per 1 januari 2015.

De leden van de PvdA-fractie constateren dat de Wet vereenvoudiging formeel verkeer op de lange baan wordt geschoven en wordt herzien in het licht van «de noodzaak voor complexiteitsvermindering». Kan de Staatssecretaris toelichten of het wetsvoorstel ook zal worden aangepast op andere punten, en op welke manier de bezwaren worden meege-nomen die vorig jaar werden geuit door de VHMF?

De leden van de PvdA-fractie constateren met de Staatssecretaris dat de Belastingdienst vaak afhankelijk is van externe partijen. Zij merken met de Staatssecretaris op dat het voeren van ketenregie daardoor belangrijker wordt. Kan worden toegelicht in hoeverre wordt nagedacht over insourcing dan wel outsourcing van veelvoorkomende en voor het goed functioneren van de Belastingdienst noodzakelijke activiteiten?

Verheugd constateren de leden van de PvdA-fractie dat de investering die dit kabinet doet ter intensivering van toezicht en invordering à 157 miljoen euro, leidt tot de beoogde extra belastingopbrengst. Deze leden vragen de Staatssecretaris wat de mogelijke resultaten zijn van verdere investeringen in het toezicht en de invordering? Voorts vragen genoemde leden mede in het licht van de bevindingen van de Algemene Rekenkamer op welke gebieden binnen de fiscaliteit de verwachte opbrengst van meer controles het grootst is? Is de Staatssecretaris bereid daarin inzicht te bieden?

De leden van de PvdA-fractie delen de wens van de Staatssecretaris ook het toeslagensysteem te vereenvoudigen, maar hebben ook meermaals aandacht gevraagd voor de problematiek rond het hoge aantal terugbeta-lingen. Deze leden vragen de Staatssecretaris in hoeverre zich in het aantal terugbetalingen gedurende het jaar pieken en dalen voordoen, en op welke wijze de Belastingdienst beter kan worden ingericht om dit op te vangen? Op welke manier worden lessen uit specifiek de gedragseco-nomie gebruikt om het aantal terugbetalingen te verminderen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben de brief en bijbehorende bijlage met interesse gelezen. Deze leden hebben naar aanleiding hiervan enkele vragen.

Allereerst vragen de leden van de SP-fractie de Staatssecretaris aan te geven of hij concrete doelen voor ogen heeft met het verbeterprogramma. Zo ja, welke zijn dat? Welke doelstellingen wil de Staatssecretaris gerealiseerd zien tijdens zijn ambtstermijn? Is het mogelijk om het verbeterprogramma uit te voeren met het huidige aantal fte dat de Belastingdienst tot zijn beschikking heeft en dat in de nabije toekomst nog zal dalen? Kan de Staatssecretaris dat onderbouwen? Hoeveel fte moet de Belastingdienst netto nog inleveren?

De leden van SP-fractie vragen de Staatssecretaris aan te geven welk budget is gereserveerd voor de uitvoering van het verbeterprogramma.

De leden van de SP-fractie lezen dat de Staatssecretaris, samen met de top van het ministerie en de top van de Belastingdienst, aan het verbeter-programma heeft gewerkt. Deze leden vragen de Staatssecretaris aan te geven op welke wijze het personeel van de verschillende onderdelen van de Belastingdienst bij het verbeterprogramma wordt betrokken. Is de Staatssecretaris het met deze leden eens dat moet worden voorkomen dat medewerkers zich niet gehoord of niet serieus genomen voelen? Hoe verzekert de Staatssecretaris zich ervan dat deze medewerkers, inclusief de uitzendkrachten, hun ideeën kunnen inbrengen en dat er met deze

ideeën daadwerkelijk iets gebeurt? Is de ondernemingsraad op enigerlei wijze betrokken bij het verbeterprogramma? Zo ja, hoe?

Kan de Staatssecretaris uitleggen, zo vragen de leden van de SP-fractie, welke oorzaak valt aan te wijzen voor het feit dat de Belastingdienst zich niet altijd even goed voorbereidt op, bijvoorbeeld, een grote toename van het aantal telefoontjes naar aanleiding van een wetswijziging? Hoe gaat de Staatssecretaris deze oorzaken wegnemen?

De leden van de SP-fractie hebben gelezen dat de diverse geautomatiseerde klantprocessen zijn getoetst op mogelijke voorheen onbekende afbreukrisico's. Wat verstaat de Staatssecretaris onder afbreukrisico's? Zijn afbreukrisico's ontdekt tijdens deze analyse? Zijn er acute risico's ontdekt en zo ja, op welke schaal?

De genoemde leden lezen dat de investering in het ETPM-systeem niet wordt voortgezet. Zij vragen de Staatssecretaris in hoeverre al in dit systeem is geïnvesteerd en hoeveel hieraan al is uitgegeven.

De Belastingdienst zet de komende jaren stevig in op verdergaande digitalisering, zo lezen genoemde leden van de SP-fractie. Deze leden vragen de Staatssecretaris in te gaan op het feit dat verschillende mensen om uiteenlopende redenen geen computer in hun bezit hebben of daarmee niet hebben leren omgaan. Kan de Staatssecretaris garanderen dat degene die om welke reden dan ook zijn of haar zaken niet digitaal kan regelen, dat op andere wijze kan doen?

De leden van de SP-fractie lezen dat de Staatssecretaris voornemens is de Belastingtelefoon een belangrijker rol te geven in het signaleren en oplossen van kwesties die burgers en bedrijven hinderen. Kan hij aangeven welke gevolgen dit heeft voor de bedrijfsvoering en de medewerkers? Is hiervoor meer specifieke kennis nodig dan die momenteel aanwezig is?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de fractie van de PVV hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris. De genoemde leden hebben de volgende vragen, aan- en/of opmerkingen.

De brief is deels verfrissend en deels schokkend. Verfrissend is de brief door de door Staatssecretaris betrachtte openheid. Schokkend is het feit dat het huidige invorderingssysteem uit 1968 stamt. En het lijkt er sterk op dat dit systeem ook nog Abraham gaat zien. Er is lange tijd sprake geweest van een geheel nieuw invorderingssysteem. In het verleden is dit met veel «song & dance» aangekondigd. Er blijkt echter niets van terecht gekomen te zijn. Graag zouden de leden van de PVV-fractie willen weten hoeveel geld er aan dit systeem is besteed. En waarom het niet een succes is geworden.

Schokkend is dat de problemen over de afgelopen tien jaar blijken te zijn ontstaan. Deze leden vragen hoe het mogelijk is dat een organisatie tien jaar lang aanmoddert en de problemen naar buiten worden afgedaan als incidenten, terwijl er structurele problemen zijn. De leden van de PVV-fractie willen hier graag een analyse van hebben.

De Staatssecretaris stelt dat de problemen veroorzaakt zijn door steeds complexer wordende regelgeving. Vereenvoudiging van regelgeving is volgens de staatsecretaris absoluut noodzakelijk om de Belastingdienst zijn werk te kunnen laten doen. De complexiteit van het systeem creëert de fouten als het ware zelf. De staatsecretaris zet in op geleidelijke

verandering van het fiscale stelsel. De Staatssecretaris lijkt nu toch eerst de uitvoeringsproblemen aan te willen pakken en dan pas de regelgeving. Hier mee spant de Staatssecretaris het paard achter de wagen. Beter zou het zijn de broodnodige herziening krachtdadig in te zetten.

Uit de analyse van de staatsecretaris kan opgemaakt worden dat de systemen van de Belastingdienst te veel gericht zijn op massale batchsgewijze processen en te weinig gericht zijn op individuele gegevensuitwisseling. Het idee van de leden van de fractie van de PVV is dat van de belastingheffing, door wet- en regelgeving, maatkostuums worden gevraagd terwijl wij te maken hebben met een confectieatelier als de Belastingdienst. Deze leden denken dat de Staatssecretaris een duidelijke keuze moet maken: confectiewerk of maatwerk. Maatwerk impliceert hogere uitvoeringskosten, confectiewerk impliceert een grover systeem van belastingheffing. Waar legt de Staatssecretaris zijn prioriteit? Quo vadis?

De Staatssecretaris schetst een nieuw perspectief door vereenvoudiging van de regelgeving. Is de staatsecretaris het met de leden van de fractie van de PVV eens dat dit alleen mogelijk is als de belastingwetgeving en de toeslagenwetgeving (grotendeels) ontdaan wordt van hun instrumentele karakter?

Belastingheffing en toeslagenverstrekking worden ingezet om de inkomensverdeling te wijzigen. Vereenvoudiging leidt tot wijziging van de inkomensverdeling. Zou de Staatssecretaris eens in kunnen ingaan op de ruimte die hij hiervoor ziet?